

## *Abstrakt*

### *Záměr*

Hlavními cíli této disertační práce bylo zhodnotit dostupné informace týkající se farmakologických vlastností benzodiazepinů a jejich změn vlivem stárnutí organismu; zhodnotit prevalenci použití benzodiazepinů u geriatrických pacientů v léčebnách pro dlouhodobě nemocné; analyzovat vztah mezi užitím benzodiazepinů a pády v populaci akutně hospitalizovaných geriatrických pacientů a zmapovat vývoj preskripce benzodiazepinů v prostředí České republiky.

### *Metodika*

Byla provedena nesystematická literární rešerše, která se stala zdrojem pro přehledový článek zaměřený na farmakokinetiku, farmakodynamiku, nežádoucí účinky a vliv užití benzodiazepinů na výskyt pádů u geriatrické populace. Hodnocení užití benzodiazepinů v léčebnách pro dlouhodobě nemocné v evropských zemích bylo provedeno v rámci retrospektivní průřezové analýzy dat z evropského projektu SHELTER (Service and Health in the Elderly in Long Term Care). Za účelem posouzení vlivu benzodiazepinů na výskyt pádů byla provedena analýza dopadů v prospektivní kohortové studii hospitalizovaných seniorů v Austrálii. Ke zmapování trendů ve spotřebách benzodiazepinů v České republice byla použita data ze Státního ústavu pro kontrolu léčiv a z databáze Všeobecné zdravotní pojišťovny. Tato disertační práce sestává z publikací všech výše uvedených studií a analýz.

### *Výsledky*

Výsledky analýz u seniorů v léčebnách pro dlouhodobě nemocné poukázaly na vysokou prevalenci užití těchto léčiv v ošetrovatelských zařízeních a statisticky významné rozdíly v typu předepisovaných benzodiazepinů v evropských zemích a Izraeli. Analýzy provedené na databázi akutně hospitalizovaných pacientů prokázaly statisticky významnou asociaci výskytu pádů u uživatelů diazepamu v porovnání s uživateli všech ostatních benzodiazepinů a zejména v porovnání s oxazepamem. Analýzy spotřeb benzodiazepinů v České republice poskytly údaje o snížení spotřeb těchto léčiv v letech 2009–2013 u starší populace, a zároveň informace o odlišnostech v různých věkových skupinách.

### *Závěry disertační práce*

Tato disertační práce poskytuje obšírné vědecké poznatky z oblasti terapie benzodiazepinů u geriatrických pacientů. Zahrnuje nejen teoretické vědecké poznatky o farmakologických vlastnostech, klinickém použití a rizicích benzodiazepinů v terapii geriatrické populace, ale zároveň poskytuje výsledky retrospektivní průřezové analýzy, prospektivní kohortové studie a analýz veřejných databází, které poskytují informace o preskripci, klinickém užití a vývoji spotřeb benzodiazepinů u geriatrické populace.

**Klíčová slova:** benzodiazepiny, geriatrická populace, farmakokinetika, farmakodynamika, indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky, pády, Evropa, Izrael, Austrálie